

CREATIVE
TOURISM
DEVELOPMENT
C2F
The Scope Century Fund
Chulalongkorn University

เส้นทางและจุดสนใจ

เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วิถีเกษตรกรรม

ชุมชนลัวะมณีพุกกะ

เส้นทางและจุดสนใจ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

วิถิเกษตรกรรมชุมชนลัวะมณีพุกักษ์ 2

ตำบลลอบ อำเภอกงช้าง จังหวัดน่าน

- จัดทำโดย หน่วยปฏิบัติการวิจัยชนพื้นเมืองและทางเลือกการพัฒนา
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ร่วมกับ ชุมชนบ้านมณีพุกักษ์ 2 (ลัวะ)
- ผู้นำเส้นทาง เรวัตร์ ยอดดอน
- ข้อมูลและภาพ นฤมล อรุโณทัย อุษา โคตรศรีเพชร พลาเดช ณ ป้อมเพชร
สัจจพงษ์ จินดาพล และสกุรัตน์ ยี่สกุล
- สนับสนุนงาน กองทุน C2F จุฬาฯ สู่ศตวรรษที่ 2
- พิมพ์ครั้งที่ 1 มกราคม 2565 จำนวน 70 เล่ม
(จัดพิมพ์โดยงบประมาณ โครงการฯ เพื่อประโยชน์ใน
การศึกษาเรียนรู้ ไม่มีการจำหน่าย)

คำนำ

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วิถีเกษตรกรรม จังหวัดน่าน ดำเนินงานโดยหน่วยปฏิบัติการวิจัยชนพื้นเมืองและทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนลัวะบ้านมณีพฤกษ์ 2 โดยเน้นเรื่องราวประวัติศาสตร์ รากเหง้า ภูมิปัญญาและวิถีชาติพันธุ์ และการส่งเสริมให้ชุมชนทดลองนำร่องการจัดการท่องเที่ยวโดยใช้ “จุดสนใจ” และเส้นทางเรียนรู้ทางธรรมชาติ-วัฒนธรรมเป็นแกนหลักและต่อด้วยการพัฒนาการสื่อความหมาย และสร้างสื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

คู่มือฉบับนี้ เป็นผลงานที่เกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างคณะวิจัยกับชุมชนลัวะบ้านมณีพฤกษ์ 2 คณะวิจัยขอขอบคุณกองทุน C2F จุฬาฯ สู่ศตวรรษที่ 2 ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย ขอขอบคุณกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านมณีพฤกษ์ และชาวลัวะบ้านมณีพฤกษ์ 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณเรวัต รยดอออน คุณรัตน์ รยดอออน และคุณกาญจนา อินจา (น้องแค็ก) ที่ร่วมสนับสนุนข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณบุคลากรจากสถานศึกษาในพื้นที่ หน่วยงาน และองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่ร่วมให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น รวมถึงคำแนะนำอันเป็นประโยชน์กับโครงการตลอดช่วงการศึกษาวิจัยและขอภัยที่ไม่สามารถจะเอ่ยนามท่านทั้งหมดได้

คณะวิจัยหวังว่าคู่มือเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนที่เกิดจากงานวิจัยจะได้รับการนำไปใช้และพัฒนาต่อ และจะเป็นสิ่งที่จุดประกายให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชาวลัวะบ้านมณีพฤกษ์ 2 สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้น คณะผู้วิจัยขออภัยและยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

ชวนกันเที่ยว...

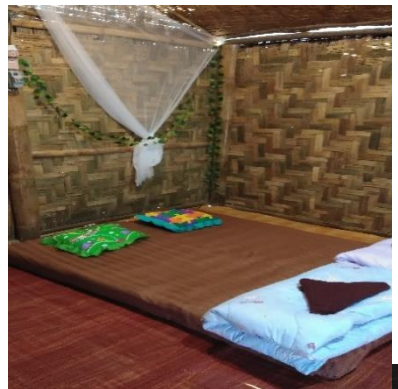
หมู่บ้านลัวะ มณีพฤกษ์ 2

บนดอยมณีพฤกษ์ ที่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลกว่า 1,600 เมตร มีอากาศค่อนข้างเย็นตลอดทั้งปี พืชพันธุ์อุดมสมบูรณ์ และเป็นถิ่นอาศัยของสองกลุ่มชาติพันธุ์ คือชาวม้ง และชาวลัวะ

ในวันนี้ เราจะไปเยี่ยมเยือนทำความรู้จักและเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีที่งดงามมีอัตลักษณ์ของชาวลัวะบ้านมณีพฤกษ์ 2

ชาวลัวะบ้านมณีพุกฯ 2 ได้เปิด
ชุมชนต้อนรับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนให้มา
สัมผัสประสบการณ์ท่องเที่ยวผจญภัยพื้นที่
ธรรมชาติ เช่น ถ้ำ น้ำตกและป่า พร้อมที่พัก
แบบโฮมสเตย์และลานกางเต็นท์ดูดาวในยาม
ค่ำคืนที่เงียบสงบ หรือถ้าใครเดินทางมาในช่วง
หลังฤดูกาลเก็บเกี่ยวก็จะได้สัมผัสกับพิธีกรรม
ในงานกินโสดที่สวยงาม ซึ่งแหล่งท่องเที่ยว
และเส้นทางเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของ
ความสวยงามที่โอบล้อมชุมชน

ชุมชนมีเรื่องราวที่รอให้เราด้วยกัน
ค้นหา ทั้งเรื่องเล่าวิถีวัฒนธรรมการกินอยู่
บ้านเก่าที่อยู่อาศัย สวนกาแพหลังบ้าน และ
วิถีดั้งเดิมของคนอยู่ร่วมกับป่าที่สะท้อน
ภูมิปัญญาในการดูแลรักษาข้าวไร่และระบบ
นิเวศวัฒนธรรมที่ยั่งยืน มีเมนูพื้นบ้านจาก
ไร่หมุนเวียนให้ได้ลิ้มลอง

ที่นี่มีเรื่องราวดีๆ ที่น่าภาคภูมิใจ
และถ้านัดมาล่วงหน้า ไกด์น้อยมณีพฤษจะ
พาเราไปสัมผัสประสบการณ์สร้างสรรค์
เรียนรู้ คุยของจริง และลงมือทำร่วมกับ
คนในชุมชน

สารบัญ

หน้า

ชวนกันท่องเที่ยว...หมู่บ้านลัวะ มณีพฤกษ์ 2	3
ประวัติชุมชนบ้านมณีพฤกษ์ 2	7
เส้นทางวัฒนธรรมและจุดสนใจชุมชนลัวะมณีพฤกษ์ 2	9

เส้นทางในชุมชน

จุดที่ 1 บ้านเก่าผีหาย	12
จุดที่ 2 เลาะครัวลัวะ	14
จุดที่ 3 บ้านจำลองลัวะ/ทางลงลานกางเต็นท์	16
จุดที่ 4 ร้านกาแฟภูแววิว	18
จุดที่ 5 บ้านไม้กระดาน	20
จุดที่ 6 ศาลาอเนกประสงค์หมู่บ้าน	22
จุดที่ 7 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนฯ	24
จุดที่ 8 เส้นทางลงไร่หมุนเวียน	26
จุดที่ 9 ศาลเจ้าที่	28
จุดที่ 10 ทางขึ้นเนินต่อไปที่มณีพฤกษ์ 3	30

เส้นทางไร่หมุนเวียน

จุดที่ 1 เรียนรู้การลงเนินแบบชาวม้งชาวลัวะ	34
จุดที่ 2 เส้นทางขึ้นไปไร่หมุนเวียน	36
จุดที่ 3 พืชผักบริเวณไร่หมุนเวียน	38
จุดที่ 4 เพิงพัก/ตบของชาวลัวะเมื่อไปไร่	40
จุดที่ 5 การเฝ้าไร่จากฝูงนก	42
จุดที่ 6 ข้าวโพด มันสำปะหลัง เผือก	44
จุดที่ 7 เพิงพักและบ่อเลี้ยงปลา	46
จุดที่ 8 ทางแยกไปน้ำตกน้ำเป็นและลำห้วยแม่เป็น	48
จุดที่ 9 การดูแลไร่ข้าว	50
ปฏิทินการเกษตรและพิธีกรรมชาวลัวะบ้านมณีพฤกษ์ 2	53
ตัวอย่างโปรแกรมและกิจกรรม	54

